

מגפת האפיואידים תהליכי עבודה ושיתופי פעולה

ד"ר אלונה חוטין, ד"ר סופיה רבינוביץ, מגר' דוד יעקובוב,
ד"ר משה ברוכא, ד"ר מיכאל בס, מגר' ורד רב-הון וטל חמל
מכבי שירותי בריאות, מחוז דרום

תוצאות:

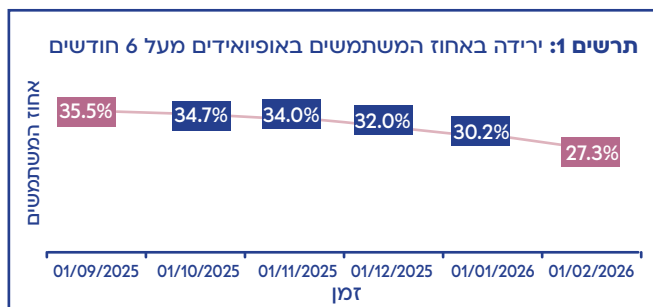
1. מניעת התמכרות:

ל- 18 מטופלים מתוך 27 מטופלים (67%) הופסק הטיפול באפיואידים, ארבעה מטופלים (15%) עברו ל BUTRANS ו-שלושה מטופלים (11%) לא התאימו להתערבות. שני מטופלים (7%) המשיכו בטיפול (טבלה מס' 1).

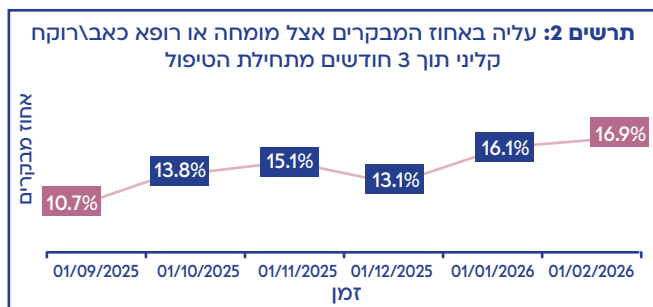
אחוז מטופלים	מספר מטופלים	
100%	27	סה"כ מספר מטופלים
67%	18	הופסק טיפול
7%	2	ממשיכים טיפול
11%	3	לא להתערבות
15%	4	עברו ל-BUTRANS

2. מניעת שימוש לרעה:

- נרשמה ירידה במספר המטופלים החדשים ללא מעקב רפואי (מ-2.88% ל-0.91%) בחצי השנה האחרונה. נרשמה עלייה במספר מפגשי המעקב תוך חודשיים מתחילת הטיפול (מ-73.1% ל-78.2%).
- נרשמה ירידה של 26% במספר המשתמשים באפיואידים מעל 6 חודשים (מ-35.51% ל-27.30%). (תרשים 1).

- נרשמה עליה ביעוצי מומחה או רופא כאב/רוקח קליני תוך 3 חודשים מתחילת הטיפול (מ-10.74% ל-16.95%) (תרשים 2).

רקע:

למערכת הרפואית תפקיד חשוב בטיפול וצמצום מגפת האפיואידים. אחד הגורמים לעליה בתמותה ממיון יתר מקורו במתן אפיואידים במרשם. חלק מהמטופלים מפתחים תלות ו/או התמכרות. שיתופי פעולה בין גורמים מקצועיים: מנהלים רפואיים, רופאי משפחה, יועצי כאב, רוקחים קליניים, עובדים סוציאליים ורכזי התמכרות, עשויים להוביל לשינויים והצלחה בהתמודדות.

מטרות:

- מניעת התמכרות - במיוחד בקרב מטופלים נאיביים, שהתחילו טיפול לאחרונה.
- מניעת שימוש לרעה בקרב מטופלים עם צריכה מוגברת ללא התוויה ברורה.
- הדרכת צוותים רפואיים לשימוש מושכל כולל התמודדות עם סבילות והתמכרות.

שיטות:

אוכלוסיית ההתערבות כללה צרכני אפיואידים ללא מחלה קשה או מחלה אונקולוגית.

1. מניעת התמכרות:

נבדקו תיקים רפואיים של 27 מטופלים נאיביים מתוך 81 שרכשו אפיואידים במשך 3-5 חודשים. בוצעה פניה לרופא מטפל להפסקת השימוש או הפניה למרפאות כאב.

2. מניעת שימוש לרעה:

- נערכו שיחות עם רופאי המשפחה של מטופלים עם צריכה חריגה. הוצעו חלופות לטיפול באפיואידים כולל הפניה למרפאות כאב וגמילה.
- הוגבלו אישורים לניפוק אפיואידים במקרים של חשד לשימוש לא מושכל.
- ניתנה הדרכה לרופאים ע"י יועץ כאב ורוקחת קלינית בנוגע למתן כלים למיצוי טיפולים לא אפיואידים והתמודדות עם התמכרות.

מסקנות:

שיתוף פעולה בין גורמים מקצועיים, לצד הגברת המודעות לסכנות בשל שימוש כרוני באפיואידים, הדרכה ומעקב יזום מוביל לשיפור בצריכת האפיואידים ובמניעת התמכרות.